Dosarul nr. 2a-211/23(2-22112730-03-2a-16022023)
Prima instanță: judecătoria Bălți, sediul Fălești
Judecător Ion Pâcalei

CURTEA DE APEL BĂLŢI
D E C I Z I E
În numele Legii

04 aprilie 2023 municipiul Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi
în componenţă:
preşedintele şedinţei, judecătorul Stela Procopciuc,
judecătorii Natalia Chircu şi Elena Grumeza,
grefier Valentin Ioniţa,
examinând în şedinţă publică cererea de apel declarată de OCN „Easy Credit" SRL împotriva hotărârii judecătoriei Bălţi, sediul Făleşti din 07 decembrie 2022 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de OCN „Easy Credit" SRL către Şchiopu Natalia privind încasarea datoriei şi cheltuielilor de judecată,

a constatat:

Pretenţiile reclamantului:

1. La 03 august 2022 reclamanta OCN „Easy Credit" SRL a înaintat cerere de chemare în judecată către Natalia Șchiopu prin care a solicitat încasarea datoriei în mărime de 8536,00 lei şi cheltuielilor de judecată în cuantum de 270,00 lei.
2. În motivarea acţiunii reclamanta a invocat, că între OCN „Easy Credit" SRL şi Natalia Șchiopu la 11.08.2021 a fost încheiat un contract de credit nebancar cu nr. 092342732. Ca urmare a asumării angajamentului OCN „Easy Credit" SRL s-a obligat să acorde Debitorului un credit nebancar în mărime de 12000,00 lei, iar Debitorul s-a obligat să ramburseze creditul în 12 rate lunare egale a câte 1.449,00 lei lunar, începând cu data de 10.09.2021. Rata lunară, în cazul creditelor oneroase, include o parte din capital, precum şi costurile aferente în conformitate cu prevederile contractuale şi cu periodicitatea prevăzută în Graficul de Rambursare a creditului nebancar.
3. Susţine reclamanta că a acordat creditul în termenul şi condiţiile stabilite în contract, în conformitate cu prevederile Secţiunii 3.01 din contractul de credit, astfel, îndeplinindu-şi toate obligaţiile asumate faţă de Debitor cu bună-credinţă şi diligenţă. Debitorul, în temeiul art-lor 1052, 1054 din Codul Civil al Republicii Moldova, art. 18 din Legea privind contractele de credit pentru consumatori, precum şi Secţiunii 3.04, lit. a) din contractul de credit a dispus de dreptul de a revoca contractul de credit în termen de 14 zile din data semnării. Termenul este în decădere, în conformitate cu prevederile art. 1054 alin. 2 din Codul Civil al Republicii Moldova şi art. 18 alin. (2), lit.a) din Legea privind contractele de

credit pentru consumatori (în cazul în care Debitorul este definit drept consumator). În decursul termenului de 14 zile, din data semnării contractului de credit, Debitorul nu a solicitat Creditorului revocarea contractului de credit. Contractul de credit este guvernat de legea Republicii Moldova, în special, art. art. 1242- 1250, cu excepţiile aplicate faţă de bănci şi organizaţiile de creditare nebancară cu privire la costul creditului. Precum şi de art.art. 1763-1773 din Codul Civil al Republicii Moldova, coroborat prevederile art-lor 1242-1250 din legea supra. La fel, sunt aplicabile şi prevederile actelor normative speciale, îndeosebi interdicţiile cu privire la costul total al creditului, impuse prin Legea cu privire la organizaţiile de creditare nebancară, iar în cazul în care, Debitorul are calitatea de consumator şi de Legea privind contractele de credit pentru consumatori.

4. Menţionează reclamanta că după asumarea angajamentelor contractuale, întru executarea contractului Debitorul a achitat 8 rate lunare integral, după care a încetat să-şi execute obligaţiunile contractuale de achitare a creditului nebancar în termenul şi condiţiile stabilite şi din motive neimputabile Creditorului, se eschivează de la onorarea obligaţiunilor contractuale asumate. Întrucât executarea obligaţiei de către Debitor se face în rate, în temeiul art. 864 alin. (2) din Codul Civil al Republicii Moldova, Creditorul este în drept, să ceară executarea imediată a ratelor neajunse la scadenţă. Dreptul Creditorului generează obligaţia corelativă a Debitorului de plată.
5. Or, Creditorul pentru a soluţiona amiabil litigiul, prin intermediul angajaţilor săi, telefonic, iar apoi prin notificare scrisă a somat Debitorul, solicitând achitarea datoriei restante, informându-l despre consecinţele ce vor surveni în cazul neonorării obligaţiunilor de achitare a datoriei restanţe, precum şi de consecinţele survenirii rezoluţiunii unilaterale a contractului, în temeiul art.864 alin. (2) şi (4), coroborat cu art. 1248 şi art. 1769 din Codul civil al Republicii Moldova. În detrimentul acţiunilor Creditorului de a aplana litigiul în mod amiabil, debitorul continuă comportamentul de rea-credinţă, refuzând în continuare achitarea creditului în condiţiile stabilite. Prin inacţiunile sale, Debitorul a încălcat grav prevederile art-lor 1242 alin. (1), 1247 alin. (1), 1763 alin. (1) din Codul Civil al Republicii Moldova, precum şi a Secţiunii 3.01, lit. a) din contractul de credit.
6. Accentuează reclamanta că pârâta a încălcat obligaţiunile revenite în temeiul art. 10 alin. (1), art. 774, alin. (1), art. 775 alin. (1), art. 858 alin. (2) din Codul Civil al Republicii Moldova. Ca urmare a neexecutării obligaţiei asumate, creditorul este în drept, iar Debitorul este obligat la următoarele: • art. 1248 alin. (2) din Codul Civil al R.M.: să restituie întregul credit, cu dobânda aferentă, iar în conformitate cu prevederile art. 1244 alin. (4) prin dobândă se înţelege atât sumele socotite în bani cu acest titlu, cât şi alte prestaţii, sub orice titlu sau denumire, la care Debitorul se obligă drept preţ al utilizării împrumutului; • art. 864 alin. (2) din Codul Civil al R.M.: în cazul în care obligaţia pecuniară urmează a fi executată în

rate, să execute imediat toate ratele neajunse la scadenţă; • art. 947 alin. (1) şi (3) din Codul Civil al R.M.: să plătească penalităţile fixe, calculate pentru neexecutarea, sau executarea necorespunzătoare a obligaţiei de restituire a împrumutului.

7. Astfel, OCN „Easy Credit" SRL, epuizând orice cale de soluţionare a litigiului amiabil, pretinde încasarea de la Natalia Șchiopu a datoriei restante la credit (rate scadente, dar neachitate) în sumă de 2898,00 lei, penalitate în sumă de 1.740,00 lei, penalitate punitivă în suma de 1000,00 lei şi suma ratelor rămase, dar neachitate în mărime de 2898,00 lei. În total - 8536,00 lei.
8. Prin prezenta acţiune, reclamanta declară că a respectat în formularea pretenţiilor sale, cerinţele faţă de mărimea maximă a pretenţiilor ce pot fi înaintate Debitorului cu statut de consumator, în temeiul art. 9 alin. (1), lit. e) din Legea nr. 1 cu privire la organizaţiile de creditare nebancară, precum şi cele indicate în art. 15, alin. (7) din Legea nr. 202 privind contractele de credit pentru consumatori.
9. De jure reclamanta invocă următoarele norme materiale: art. 901 alin. (1), art-le 947-949, art. 1242 alin. (1), art. 1244, art. 1247 alin. (1), art. 1248 alin. (2), art-le 1763-1767, art-le 1769-1770 din Codul Civil al Republicii Moldova şi următoarele norme procesuale: art. 7 alin. (1) şi (2), art.8, art. 38, art. 56, art. 75 alin. (2), art-le 82-83, art. 90, art. 96, art. 166, art. 167, art-le 238-241 din Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova, precum şi în temeiul prevederilor contractuale.
10. Prin încheierea Judecătoriei Bălţi, sediul Făleşti din 03 august 2022 s-a acceptat spre examinare cererea de chemare în judecată şi s-a dispus examinarea prezentei cauze conform procedurii scrise pentru cererile cu valoare redusă prevăzută de articolele 276^2-276^4 Cod de procedură civilă.

Poziţia instanţei de fond:

11. Prin hotărârea judecătoriei Bălţi, sediul Făleşti din 07 decembrie 2022 s-a admis în partea acţiunea civilă: s-a încasat de la Natalia Șchiopu în beneficiul OCN „Easy Credit" SRL datoria în sumă de 5930,47 lei, şi cheltuieli de judecată – 370 lei.

Solicitarea apelantului:

12. Invocând netemeinicia parţială a hotărârii Judecătoriei Bălţi, sediul Făleşti din 07 decembrie 2022, OCN „Easy Credit" SRL la 04 ianuarie 2023 a declarat apel nemotivat, exprimându-şi dezacordul cu hotărârea instanţei de fond.
13. Prin încheierea Colegiului Civil al Curţii de Apel Bălţi din 20 februarie 2023 nu s-a dat curs cererii de apel, s-a acordat termen apelantului pentru prezentarea cererii de apel motivate şi a bonului de plată a taxei de stat.
14. La 05 martie 2023 apelantul OCN „Easy Credit" SRL a depus cerere de apel motivată prin care a solicitat admiterea apelului înaintat, casarea parţială a hotărârii instanţei de fond în latura respingerii cerinţelor şi emiterea hotărârii noi prin care să fie admisă integral acţiunea înaintată de OCN „Easy Credit" SRL.

Argumentele părţilor:

15. În cererea de apel s-a a invocat argumente similare celor din acţiune. Suplimentar s-a menţionat că, instanţa de fond a aplicat eronat normele de drept material, cu efect retroactiv, contrar prevederilor legale. Astfel, instanţa a aplicat Legea nr. 1 din 16 martie 2018 cu privire la organizaţiile de creditare nebancară, art. 9 alin. (1) lit. e), f), prevederi care sunt în vigoare începând cu 29 mai 2022, urmând a fi aplicate şi situaţiilor juridice în curs de realizare cu sau fără modificarea contractelor încheiate.
16. Susţine că, Legea nr. 202 din 12.07.2013 privind contractele de credit pentru consumatori creează cadrul legal necesar pentru aplicarea prevederilor Directivei 2008/48/CE a Parlamentului European şi a Consiliului UE din 23 aprilie 2008 privind contractele de credit pentru consumatori şi de abrogare a Directivei 87/102/CEE a Consiliului UE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 133/66 din 22 mai 2008. Respectiv normele invocate mai sus se referă nemijlocit asupra costurilor pentru contractele de credit pentru consumatori.
17. Menţionează apelanta referitor la pretenţiile privind încasarea penalităţii punitive în mărime de 1000 lei, în cazurile prevăzute de lege sau contract, creditorul poate cere sau despăgubiri sau penalitate (clauză penală alternativă), poate cere repararea prejudiciului peste penalitate (clauză penală punitivă) sau poate cere doar penalitate (clauză penală exclusivă).
18. Nu este de acord cu argumentarea instanţei de fond în partea ce ţine de algoritmul calculării penalităţii, deoarece Legea nr. 93 din 07.04.2022 cu privire la modificarea unor acte normative stabileşte expres modul cu privire la aplicarea prezentelor interdicţii asupra situaţiilor juridice în curs de realizare, adică cu efect retroactiv.
19. Astfel, art. V – (1) Prevederile art. I punctul 3, ale art. II punctul 1 şi ale art. IV punctul 3 care ţin de aplicarea limitei la rata dobânzii şi a celorlalte plăţi aferente se vor aplica situaţiilor juridice în curs de realizare, cu sau fără modificarea contractelor corespunzătoare, în ceea ce priveşte creanţele ce urmează a fi încasate, prin calcularea produsului dintre 0,177%, aplicat soldului creditului rămas la expirarea termenului de 2 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, şi numărul de zile rămase până la scadenţa contractului de credit/leasing financiar. Aici apelantul menţionează că acţiunea în cauză, precum şi calculul datoriei au fost efectuate la 12.07.2022 potrivit Legii nr.1 din 16.03.2018 cu privire la organizaţiile de creditare.
20. Drept urmare, apelanta consideră că instanţa de fond a aplicat eronat, cu efect retroactiv, contrar prevederilor art. 7 din Codul civil în contradicţie cu normele imperative ale Legii nr. 93 din 07.04.2022, restricţiile cu privire la costul total al creditului. Instanţa de fond a ignorat şi nu a aplicat art. V din Legea nr. LP93/2022 din 07.04.2022 pentru modificarea unor acte normative ce ţine de acţiunea în timp a legii.

21. Apelanta susţine că contractul litigios a fost încheiat la data de 11.08.2021, calculul datoriilor s-a efectuat de până la 07.07.2022, respectiv situaţia juridică apărută între OCN „Easy Credit" SRL şi Natalia Şchiopu la momentul intrării în vigoare a Legii nr. LP93/2022 din 07.04.2022 este în curs de realizare.
22. Susţine că relevant este şi faptul că calculul datoriei debitorului a fost efectuat înaintea expirării termenului de 2 luni până la 29.07.2022 invocat în art. V din legea nr. LP93/2022, or, calculul efectuat de către OCN „Easy Credit" SRL este potrivit Legii nr. 1 din 16.03.2018 cu privire la organizaţiile de creditare. Astfel, penalitatea a fost calculată de către OCN „Easy Credit" SRL în baza contractului de credit, reieşind din 85 zile de întârziere, 30 lei pentru fiecare zi de întârziere şi constituie 1740 lei.
23. Apelantul invocă cu referire la respingerea parţială a cerinţei de încasare a sumei penalităţilor, că legea civilă prevede că în cazuri excepţionale, luându-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune, la cererea debitorului, reducerea penalităţii disproporţionat de mari. La reducerea penalităţii trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului. Debitorului cu o astfel de cerere nu s-a adresat. Astfel, apelantul consideră că abuzivă este diminuarea penalităţii de către instanţa de fond.
24. Prin încheierea Curţii de Apel Bălţi din 09 martie 2023 s-a dispus acceptarea apelului şi intentarea procesului în instanţa de apel cu fixarea şedinţei de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare precum şi convocarea participanţilor la proces în şedinţa de pregătire a cauzei pentru dezbateri, fiindu-le stabilit termen pentru prezentarea referinţelor cu înscrisuri.
25. Potrivit prevederilor art. 276^3 alin.1) CPC, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă**.**
26. Conform prevederilor art. 276^4) alin.5) CPC instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător.
27. În şedinţa de judecată în instanţa de apel reprezentantul apelantului OCN „Easy Credit" SRL, Cristian Marchitan nu s-a prezentat, solicitând examinarea cauzei în instanţa de apel în lipsa apelantului.
28. Intimata Natalia Şchiopu nu s-a prezentat. Citaţia fiind expediată la domiciliul intimatei potrivit avizul de recepţie nr. ***** şi restituită de factorul poştal cu statut „nereclamată".
29. Reieşind din prevederile HG pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poştale nr. 1457 din 30.12.2016, la pct. 2 este definită noţiunea de „trimitere nereclamată" - trimitere poştală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepţionare a acesteia.
30. În circumstanţele date, Colegiul civil a dispus examinarea cauzei în lipsa părţilor legal citate, prin prisma dispoziţiilor art.379 alin. (2) Cod de procedură civilă, or, impedimente în acest sens nu s-au stabilit.

Aprecierea instanţei de apel:

31. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, temeiurile invocate în apel, examinând înscrisurile prin prisma declaraţiilor apelantului, Colegiul civil consideră necesar să respingă apelul din următoarele motive:
32. În conformitate cu art. 362 alin.1 CPC termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
33. Instanţa de apel constată că Judecătoria Bălţi, sediul Făleşti a pronunţat dispozitivul hotărârii la 07 decembrie 2022, iar cererea de apel a fost declarată la 04 ianuarie 2023, respectiv în termenul legal.
34. Conform art. 385 lit. „a" CPC al RM, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.
35. Potrivit art.376 alin.1^1 Cod procedură civilă apelul împotriva hotărârilor emise de instanţa de insolvabilitate, precum şi împotriva hotărârilor emise în cazul cererilor cu valoare redusă se examinează, în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, în condiţiile examinării cauzelor în primă instanţă.
36. În conformitate cu art. 239 CPC al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.
37. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.
38. Această dispoziţie legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei, de a întări încrederea justiţiabililor în hotărârile judecătoreşti şi de a da posibilitatea instanţelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.
39. Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanţele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanţa judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părţilor şi altor participanţi la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare şi să dovedească faptele ce constituie obiectul probaţiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.
40. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.
41. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe

cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

42. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.
43. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligaţia de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanţei judecătoreşti un demers prin care solicită audierea părţii adverse în privinţa acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanţele pe care instanţa le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluţionarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
44. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.
45. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importantă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.
46. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părţi şi este

obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

47. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor instanţei de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare *(Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).*
48. Raportând dispoziţiile normelor suscitate la circumstanţele cauzei, evaluând soluţia primei instanţe prin prisma raţionalismului pretenţiilor înaintate în raport cu circumstanţele de fapt şi de drept invocate, instanţa de apel consideră necesar să menţină hotărârea instanţei de fond din următoarele.
49. În primul rând, reieşind din faptul că, hotărârea prin care s-a încasat datoria de la Buzinschi Silvia a fost contestată doar de către OCN „Easy Credit" SRL, colegiul judiciar, conducându-se de prevederile art.373 alin.6) Cod de procedură civilă, potrivit cărora apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces, va ţine cont de cuantumul sumelor încasate prin hotărârea contestată.
50. Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.
51. Conform prevederilor art.9 alin.1) şi alin. 2), lit. a) Codul civil*,* drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.
52. Conform prevederilor art. 15 alin.1) CC, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.
53. *Ab initio*, instanţa de apel reţine că în conformitate cu art. 774 alin. 1) Cod civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.
54. Conform art. 775 alin. (1) Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.
55. Potrivit art. 776 Codul civil, obligaţiile se nasc din *contract*, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.
56. În corespundere cu art. 858, alin. (2) Codul civil, obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.
57. În temeiul art.992 alin. (1) din Codul Civil, contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau

se sting raporturi juridice, iar potrivit art.993 alin.(2), părţile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispoziţiilor legale imperative, contracte şi pot stabili conţinutul lor.

58. La caz se reţine că, contractele reprezintă convenţia dintre două sau mai multe persoane, în scopul de a produce efecte juridice. Contractul este un acord între două sau mai multe persoane cu scopul naşterii unui raport juridic. Încheierea contractelor este guvernată de principiul libertăţii contractuale, deoarece orice contract este creaţia unei voinţe umane. Principiul libertăţii contractuale se exprimă şi prin aceea că o persoană poate încheia orice fel de contract, poate să determine prin voinţa sa clauzele contractuale şi efectele pe care contractul urmează să le producă. De asemenea, părţile pot să modifice sau să stingă obligaţiile exprimate în contract.
59. Potrivit art. 1763 Cod civil, alin.(1) prin contractul de credit, o bancă sau o organizaţie de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziţia unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiţia rambursării ei, a plăţii dobânzii şi a altor plăţi aferente, sau îşi asumă orice alt angajament de a achiziţiona o creanţă sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanţii.
60. Din probatoriu cauzei se atestă faptul că, la 11.08.2021 între OCN „Easy Credit" SRL în calitate de împrumutător şi Natalia Șchiopu în calitate de împrumutat a fost încheiat contractul de credit nr.092342732, având ca obiect transmiterea către ultima a sumei de 12.000,00 lei pe un termen de 12 luni, cu următoarele condiţii - rata lunară a dobânzii (fixă, calculată din suma creditului primit) – 3,45 %, rata comisionului de administrare, lunar – 354 lei; mărimea ratei lunare constituie suma de 1449,00 lei (f.d.6).
61. Astfel, conform graficului de rambursare a creditului, negociat de părţi, împrumutatul-intimata Natalia Șchiopu urma ca la scadenţă să restituie suma de 17388,00 lei (12 rate a câte 1449,00 lei/ lunar, începând cu data de 10.09.2021 până la 10.08.2022 (f.d.10).
62. Respectiv, intimata Natalia Șchiopu s-a obligat să ramburseze împrumutul în conformitate cu prevederile contractuale şi graficul de rambursare a acestui împrumut.
63. Prin urmare, se atestă că între părţile litigante s-a stabilit un raport juridic în baza contractului sinalagmatic în care fiecare dintre părţi şi-a asumat obligaţii reciproce, astfel încât obligaţia fiecăreia din ele să fie corelativă obligaţiei celeilalte.
64. Articolul 1247 alin.1 Cod civil reglementează că împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract.
65. Deci, principala obligaţie a împrumutatului este de a restitui împrumutul în termenul şi modul prevăzut de contract.
66. Potrivit art.1248 alin.2 Cod civil, dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate şi împrumutatul nu le restituie în modul stabilit,

împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut şi a dobânzii aferente în condiţiile stabilite la art.864 alin.(2) şi (4).

67. Art. 1764 alin.1; art. 1765 Cod civil statuează că părţile contractului de credit pot conveni asupra unei dobânzi fixe sau flotante. În afară de dobândă, părţile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului.
68. Art. 864 alin. (2) Cod civil, (2) în cazul în care obligaţia pecuniară urmează a fi executată în rate, creditorul poate pretinde executarea imediată a ratelor neajunse la scadenţă dacă: a) a survenit unul din cazurile prevăzute la alin.(1); b) o rată rămâne neplătită, total sau parţial, mai mult de 45 de zile de la scadenţa acesteia; c) pe parcursul oricărei perioade de 12 luni consecutive, trei sau mai multe rate nu au fost plătite integral la scadenţă; d) sunt întrunite condiţiile care îl îndreptăţesc pe creditor să recurgă la rezoluţiune pentru neexecutare a contractului din care rezultă obligaţia pecuniară.
69. Reieşind din normele de drept citate supra, rezultă că contractele de creditare nebancara sunt aceleaşi contracte de împrumut, dar cu anumite particularităţi specifice şi sunt reglementate de normele referitoare la contractul de împrumut, daca acestea nu contravin normelor speciale.
70. Colegiul civil remarcă faptul că apelanta îşi exprimă dezacordul cu hotărârea instanţei de fond doar în latura respingerii cererii de chemare în judecată ce ţine de cuantumul penalităţii şi cheltuielilor de judecată.
71. Astfel, ţinând cont de dezideratele prevăzute la art. 373 Cod de procedură civilă, Colegiu opiniază că instanţei de apel îi revine sarcina de a verifica legalitatea hotărârii primei instanţe doar în limitele cerinţelor invocate de către apelant, urmând a fi verificată legalitatea şi temeinicia hotărârii doar în partea respectivă.
72. Cadrul legal necesar pentru asigurarea protecţiei intereselor economice ale consumatorilor, prin crearea de condiţii echitabile pentru obţinerea creditelor/ împrumuturilor, precum şi prin stabilirea unor norme de comportament responsabil al creditorilor, în acordarea creditelor pentru consumatori, este prevăzut de Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr.202 din 12.07.2013.
73. Din noţiunile principale ale legii menţionate reiese că contractul de împrumut pentru consumatori este contractul, prin care un creditor acordă sau se angajează să acorde unui consumator un credit sub forma de amânare la plată, împrumut sau alte facilităţi similare, cu excepţia contractului pentru prestarea de servicii în mod continuu sau pentru furnizarea de bunuri de acelaşi fel, atunci când consumatorul plăteşte pentru acestea în rate, pe toată durata furnizării lor.
74. Costul total al creditului pentru consumatori îl prezintă toate costurile, inclusiv dobânda, comisioanele, taxele şi orice alt tip de costuri, pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit şi care sunt cunoscute de creditor.

75. Este cert că un contract are putere de lege între părţi, însă această lege este legitimă, cât timp nu acoperă un abuz şi este conformă cu echitatea. Forţa obligatorie a contractului este de necontestat, contractul însă nu are putere de lege, decât dacă este el însuşi legal.
76. Cu referire la argumentele invocate nemijlocit în cererea de apel, precum că de către instanţa de fond a fost aplicat eronat, cu efect retroactiv, în contradicţie cu normele imperative ale Legii nr. 93 din 07.04.2022 pentru modificarea unor acte normative, restricţiile cu privire la costul total al creditului, prin aplicarea incorectă a formulei, colegiul civil reţine următoarele:
77. Potrivit prevederilor art.9 din Legea cu privire la organizaţiile de creditare nebancară, se interzic organizaţiei de creditare nebancară: a) atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public; b) efectuarea investiţiilor şi a aporturilor (participaţiunilor) la capitalul social şi acordarea împrumuturilor, a creditelor, a donaţiilor, în scopul procurării valorilor mobiliare sau părţilor sociale proprii; c) prestarea serviciilor de creditare nebancară condiţionate de procurarea de către client a unor servicii suplimentare oferite de aceasta; d) externalizarea activităţilor de acordare a creditelor şi a serviciilor de leasing financiar altor entităţi, cu excepţia băncilor licenţiate şi a organizaţiilor de creditare nebancară înregistrate în Registrul organizaţiilor de creditare nebancară autorizate; e) aplicarea oricăror plăţi (inclusiv dobânzi, comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plăţi) aferente unui contract de acordare a creditului nebancar sau de leasing financiar pentru clientul persoană fizică pe un termen mai mic de 2 ani şi/sau în care suma iniţială debursată este de până la 50 de mii de lei (pentru linia de credit, valoarea de referinţă se va considera suma maximă stabilită în contractul de credit), a căror valoare totală să depăşească valoarea debursată conform contractului respectiv sau valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar, interdicţii înserate şi în art.15 din Legea nr.202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori, norme aplicabile până la 29.07.2022, potrivit modificărilor introduse prin Legii nr. 93 din 07.04.2022.
78. Colegiul civil reţine faptul că, *în rezultatul neexecutării corespunzătoare de către intimată a obligaţiilor contractuale* prin somaţia de plată din 01.07.2022, apelanta OCN ”Easy Credit” SRL i-a solicitat intimatei Natalia Şchiopu restituirea datoriei în mărime de 4458,00 lei, formată în baza contractului de împrumut nr. 092342732 din 11.08.2021, în caz contrar în termen de 30 de zile din momentul transmiterii prezentei somaţii societatea va rezoluţiona contractul de credit (f.d.19). Somaţia dată a fost livrată la domiciliul Nataliei Şchiopu potrivit avizului de recepţie ***** la 25.07.2021(f.d.17, verso).
79. La acest capitol, colegiul consideră că notificarea/somaţia de plată şi rezoluţionare a contractului, potrivit art. 22 alin.4 lit.b) Cod civil, a ajuns la destinatarul Natalia Şchiopu, fiind predată la adresa poştală indicată de ultima în acest scop în contractul de credit: *****,*****(f.d.6).

80. Debitorul/intimata Natalia Șchopu după recepționarea somației de plată și de rezoluțiune a contractului, nu a efectuat plățile solicitate, prin urmare reieșind din prevederile art-lor 915, 916, 917, 921, 1769 Cod civil, ce stipulează că creditorul are dreptul la rezoluțiune în caz de neexecutare a obligației contractuale dacă i-a acordat debitorului, prin notificare, un termen suplimentar de cel puțin 15 zile pentru executare, iar debitorul nu a executat-o în acest termen, contractual de împrumut nr.092342732 din 11.08.2021 a fost rezoluționat la 25.08.2022.
81. În conformitate cu prevederile art. 925 alin.1, 2 și art. 1770 Cod civil prin efectul rezoluțiunii se sting obligațiile nestinse rezultate din contract sau partea relevantă a acestor obligații. (2) Cu toate acestea, rezoluțiunea nu afectează stipulațiile contractului privitoare la soluționarea litigiilor sau alte clauze care sunt destinate aplicării chiar și după rezoluțiune. În cazul în care a rezolvit contractul de credit pentru neexecutarea fără justificare a obligațiilor de către debitor, banca sau organizația de creditare nebancară nu are dreptul de a cere dobânda pe care o va rata din cauza încetării înainte de termen a contractului de credit. Această regulă nu împiedică banca sau organizația de creditare nebancară să ceară repararea prejudiciului cauzat conform dispozițiilor alin.(2) și, după caz, dispozițiilor privind neexecutarea obligațiilor. (2) Dispozițiile legale privind clauza penală rămân aplicabile.
82. La 03.08.2022 reclamanta-apelantă OCN ”Easy Credit” SRL a depus cerere de chemare în judecată către Șchiopu Natalia, solicitând încasarea datoriei contractuale(corpul creditului, taxele, comisioanele), penalității și cheltuielilor de judecată.
83. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță, prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 07 decembrie 2022 s-a admis în partea acțiunea civilă: s-a încasat de la Natalia Șchiopu în beneficiul OCN „Easy Credit” SRL: datoria în sumă de 5930,47 lei, din care corpul creditului 5796,00 lei și penalitatea în mărime de 134,47ei, și cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat – 270 lei și 100 lei cheltuieli de citare publică a pârâtei.
84. La caz, prin cererea de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară, intimata Natalia Șchiopu a fost somată pentru neachitarea datoriei restante și rezoluțiunea contractelor.
85. Analizând materialele dosarului, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, Colegiul civil ajunge la concluzia că, contractele de împrumut dovedesc incontestabil existența raportului juridic obligațional între părți.
86. Or, precum s-a stabilit OCN ”Easy Credit” SRL, în calitatea sa de creditor, și-a onorat obligația și a pus la dispoziția debitorului Natalia Șchiopu suma de bani ca împrumut în mărime de 12000,00 lei, fapt confirmat prin dispoziția de plată nr.1914 din 12.08.2021 (f.d.16), însă ultima, în calitatea sa de debitor, nu și-a

onorat obligaţia de a restitui suma de bani primită cu titlu de împrumut, efectuând plata la 8 rate în contul datoriei (f.d.5).

87. Astfel, în cazul în care intimata nu şi-a executat integral obligaţia de a restitui împrumutul, instanţa de fond just a concluzionat asupra necesităţii încasării împrumutului restant.
88. Având în vedere că contractul de credit a fost rezoluţionat la 25.08.2022, instanţa de fond a admis acţiunea în latura încasării soldului creditului şi a dobânzii contractuale.
89. La caz, colegiul civil reţine că potrivit pct.3.01a) pentru utilizarea creditului debitorului se obligă să achite creditorului o dobândă contractuală fixă, care este calculată lunar din suma creditului primit(tras) dobânda contractuală se calculează pentru utilizarea creditului până la data ultimei rate lunare scadente. Mărimea anuală a ratei dobânzii aferente creditului este de 41,4% sau 3,45 % lunar. Instanţa de apel consideră că dobânda contractuală la caz este excesivă în coraport cu rata anuală de referinţă CHIBOR înregistrată în ziua bancară anterioară datei în care părţile au stipulat rata dobânzii.
90. Art. 1244 alin.1, 2 Cod civil stipulează că, în baza contractului de împrumut, părţile pot prevedea şi plata unei dobânzi, a cărei rată anuală nu poate depăşi dublul ratei de referinţă CHIBOR înregistrată în ziua bancară anterioară datei în care părţile au stipulat rata dobânzii. În sensul prezentului alineat, rata de referinţă CHIBOR este rata calculată în modul stabilit de Banca Naţională a Moldovei, în baza cotaţiilor orientative/ferme ale băncilor contributorii pentru plasarea mijloacelor băneşti în lei moldoveneşti la alte bănci, pe termen de 12 luni.(2) Interdicţia prevăzută la alin.(1) nu se aplică dobînzilor percepute sau plătite de către Ministerul Finanţelor, Banca Naţională a Moldovei, de băncile comerciale, de asociaţiile de economii şi împrumut, organizaţiile de creditare nebancară, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege.
91. Conform prevederilor art. 1764 alin.1, 2 Cod civil (1) părţile contractului de credit pot conveni asupra unei dobânzi fixe sau flotante.(2) Creditorul nu poate modifica în mod unilateral mărimea dobânzii decât în cazurile prevăzute de lege sau de contract. În cazul când contractul prevede dreptul băncii sau a organizaţiei de creditare nebancară de a modifica în mod unilateral mărimea dobînzii, aceasta se va efectua în funcţie de rata de bază a Băncii Naţionale, de rata inflaţiei şi de evoluţia pieţei financiare bancare şi nebancare, ţinându-se cont de principiul echităţii.
92. Reieşind din normele legale citate supra, colegiul civil reţine faptul că organizaţia de creditare nebancară, în limita ordinii publice şi a bunelor-moravuri, nu era ţinută de rata de bază a BNM pentru stabilirea dobânzii aferente contractului, aceasta reieşind din dispoziţia art. 1244 alin. (2) Cod Civil, unde interdicţia de a nu depăși dublul ratei de referinţă CHIBOR pentru rata dobânzii nu se aplica organizaţiilor de creditare nebancară.

93. Prin Legea nr. 23 din 27.02.2020 pentru modificarea unor acte legislative, Legea 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori a fost completată esenţial prin art. 15 alin. (7) conform căreia: „Se interzice aplicarea oricăror plăţi (inclusiv dobânzi, comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plăţi) aferente unui contract de acordare a creditului pentru consumator pe un termen mai mic de 2 ani şi/sau în care suma iniţială debursată este de până la 50 de mii de lei (pentru linia de credit, valoarea de referinţă se va considera suma maximă stabilită în contractul de credit), a căror valoare totală să depăşească valoarea debursată conform contractului respectiv sau valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar".
94. La caz colegiul civil consideră corectă concluzia instanţei de fond ce ţine de admiterea spre încasare a ratelor scadente, dar neachitate în sumă de 5.796,00 lei, formată din corpul împrumutului nerestituit şi dobânda aferentă, ori contractual de împrumut este purtător de dobândă, aceasta fiind negociată şi acceptată de părţi, fiind una rezonabilă, nedepăşind 50%, iar Şchiopu Natalia fiind în întârziere cu achitarea ratelor.
95. În conformitate cu art. 947 aliniatele (1) şi (6) Cod civil, (1) clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). (6) Nulitatea obligaţiei atrage nulitatea clauzei penale. Nulitatea clauzei penale nu atrage nulitatea obligaţiei.
96. Colegiul civil susţine poziţia apelantului precum că, la caz, nu sunt aplicabile prevederile Legii nr. 93 din 07.04.2022 pentru modificarea unor acte normative, deoarece contractul de împrumut încheiat cu Natalia Şchiopu a fost rezoluţionat la 25.08.2022, iar penalitatea a fost calculată pentru perioada de până la *07.07.2022*, respectiv până la intrarea în vigoare a Legii nr. 93/2022 din 07.04.2022 – *29.07.2022*.
97. La pct.3.03. „b" ale contractelor se stipulează că, pentru neachitarea în termenul stabilit a împrumutului, dobânzii şi a comisionului, împrumutatul este obligat să achite, o penalitate în mărime de 30 lei pentru fiecare zi de întârziere. S-a solicitat penalitatea pentru neexecutarea clauzelor contractuale pentru 58 zile de întârziere – 1740 lei.
98. Totodată, colegiul civil consideră că suma de 30 lei cu statut de penalitate pentru o zi de întârziere este una excesivă, deaceea rata rezonabilă ca reper a cuantumului penalităţii urmează a fi considerată de 0,04 % pe zi de întârziere din suma restantă(soldul creditului şi a dobânzii).
99. În circumstanţele date, cuantumul penalităţii constituie suma de 134,46 lei (0,04% x 58 x 5796).
100. Conform art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

101. Art.94 alin.(1) CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.
102. Astfel, Colegiul civil apreciază ca fiind neîntemeiată solicitarea privind încasarea taxei de stat la depunerea cererii de apel, or, pretenţiile formulate instanţei de apel au fost respinse, iar prin prisma prevederilor pre-citate, încasarea cheltuielilor de judecată reprezintă o cerinţă desprinsă din cerinţa de bază şi urmează a fi respinsă.
103. Urmare celor relatate mai sus, Colegiul conchide că apelanta nu a prezentat argumente verosimile şi admisibile în combaterea soluţiei adoptate de prima instanţă, iar în lipsa unor argumente coerente şi convingătoare, precum şi a unui suport probator de natură să răstoarne soluţia adoptată pe caz, instanţa de apel, ajunge la concluzia că apelul trebuie să fie respins, iar hotărârea primei instanţe - menţinută.
104. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. „a" CPC al RM, colegiul civil şi de contencios administrativ

Decide:

Respinge cererea de apel declarată de OCN „Easy Credit" SRL;

Menţine hotărârea judecătoriei Bălţi, sediul Făleşti din 07 decembrie 2022 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de OCN „Easy Credit" SRL către Natalia Şchiopu privind încasarea datoriei şi cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă şi irevocabilă de la pronunţare.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul **Stela Procopciuc**

judecătorii **Natalia Chircu** **Elena Grumeza**